



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 593/2023-7

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a zo sudcov Petra Straku a Martina Vernarského o oznámení dôvodov vylúčenia sudcu ústavného súdu Ivana Fiačana v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej Mgr. Zdenkom Kučerom, advokátom, Mlynské nivy 16, Bratislava, proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Co/23/2023 z 29. júna 2023 takto

rozhodol:

Sudca II. senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky Ivan Fiačan **nie je vylúčený** z konania a rozhodovania o ústavnej sťažnosti sťažovateľky vedenej pod sp. zn. Rvp 2514/2023.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavná sťažnosť sťažovateľky, ktorou namieta potvrdzujúci rozsudok krajského súdu o zamietnutí jej žaloby proti žalovanej zdravotnej poisťovni o zaplatenie bezdôvodného obohatenia, bola ako sudcovi spravodajcovi 4. októbra 2023 pridelená sudcovi ústavného súdu Ivanovi Fiačanovi, ktorý je členom II. senátu ústavného súdu.

2. Sudca ústavného súdu 18. októbra 2023 oznámil možné dôvody jeho vylúčenia z konania a rozhodovania o ústavnej sťažnosti sťažovateľky. Uviedol, že s advokátom sťažovateľky sa osobne pozná, majú priateľský vzťah, no nenavštevujú sa ani sa spoločne nezúčastňujú organizovaných podujatí. Uviedol, že ako bývalý advokát s advokátom sťažovateľky sporadicky spolupracoval, no o spore, ktorý je predmetom ústavnej sťažnosti, nemá žiadne vedomosti. K tomu dodal, že manželka advokáta sťažovateľky je konateľkou a konečnou užívateľkou výhod sťažovateľky. Poukázal na to, že spor, ktorý je predmetom ústavnej sťažnosti, súvisí s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v sťažovateľkou prevádzkovanvej ambulancii, ktorej je od roku 2017 pravidelným pacientom. Žalovaná tak môže mať pochybnosti o jeho nezaujatosti. Subjektívne sa však necíti byť zaujatý.

II.

3. Podľa čl. IV bodu 1 písm. c) rozvrhu práce ústavného súdu o vylúčení sudcu pri rozhodovaní v senáte podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) rozhoduje tretí senát, ak ide o sudcov druhého senátu.

4. Podľa § 49 ods. 1 prvej vety zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, účastníkom konania, zúčastnenej osobe alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti. Dôvod vylúčenia sudcu ústavného súdu spočívajúci v pochybnostiach o nezaujatosti podľa § 49 ods. 1 prvej vety zákona o ústavnom súde nadväzuje na požiadavku nestrannosti súdneho rozhodovania tak, ako je okrem iného definovaná aj v rozhodnutiach Európskeho súdu pre ľudské práva. Nestrannosť má stránku subjektívnu a stránku objektívnu, keďže nestrannosť sudcu má význam pre dôveru verejnosti v súdnictvo (Olujic proti Chorvátsku, sťažnosť č. 22330/05, rozsudok ESLP z 5. 2. 2005, bod 57).

5. Pri teste subjektívnych okolností sa zisťuje osobné presvedčenie, postoj sudcu alebo jeho záujem v prerokúvanej veci. Osobná nestrannosť sudcu sa predpokladá, kým sa nepreukáže opak. Takýmto opakom môže byť sudcom prejavené nepriateľstvo alebo neznašanlivosť. Pri teste objektívnych okolností je dôležitá perspektíva nestranného pozorovateľa a relevantné je aj zdanie sa zaujatosti, teda či sú dané okolnosti, ktoré môžu vzbudzovať pochybnosti o nestrannosti sudcu (Daktaras proti Litve, sťažnosť č. 42095/98, rozsudok ESLP z 10. 10. 2000, bod 32). Pri objektívnom teste sú dôležitými kritériami dôvera verejnosti v rozhodovanie (II. ÚS 36/2012).

6. Z hľadiska subjektívneho niet pochyb o nezaujatosti sudcu ústavného súdu. Treba vychádzať z prezumpcie jeho nezaujatosti a zistiť, či jeho vyjadrenia alebo správanie v konkrétnej veci nie je spôsobilé vyvrátiť túto domnienku. Z oznámenia sudcu ústavného súdu vyplýva, že sa subjektívne necíti byť zaujatým. Rovnako jeho správanie nijak nespochybňuje jeho subjektívnu nestrannosť. Už len samotné oznámenie podľa § 49 ods. 4 zákona o ústavnom súde nenasvedčuje jeho subjektívnemu záujmu zúčastniť sa rozhodovania o ústavnej sťažnosti sťažovateľa.

7. Z hľadiska objektívneho, čo sa týka charakteru vzťahu sudcu ústavného súdu, bývalého advokáta a advokáta sťažovateľky, treba uviesť, že priateľské či občasné pracovné vzťahy medzi členmi profesijných združení sú bežné. Len bez ďalšieho nemôžu byť takéto vzťahy relevantným podkladom pre dôvodnú pochybnosť o nezaujatosti sudcu ústavného súdu. Ich vzťah nie je poznačený akýmkoľvek bližšími osobnými väzbami, z ktorých by mohol aj pre nestranného pozorovateľa vyplynúť záujem sudcu ústavného súdu na konkrétnom rozhodnutí o ústavnej sťažnosti. To o to viac platí vo vzťahu k manželke advokátka sťažovateľky, ktorú sudca ústavného súdu ani osobne nepozná. Čo sa týka pravidelnej liečby sudcu ústavného súdu v sťažovateľkou prevádzkujúcej ambulancii, tak ani táto nie je spôsobilá vzbudiť objektívne pochybnosti o jeho nezaujatosti. Spor len okrajovo súvisí s touto ambulanciou, no na jej činnosť nemá výsledok sporu, predmetom ktorého je bagatelná peňažná náhrada za už poskytnutú zdravotnú starostlivosť poisťencom žalovanej, žiadny priamy vplyv.

8. Preto ani nestranný pozorovateľ uvedených skutočností nemôže dospieť k záveru o vzťahu sudcu ústavného súdu k veci – ústavnej sťažnosti, účastníkom konania, zúčastnenej osobe alebo k ich zástupcom, ktorý by zakladal dôvodné pochybnosti o jeho nezaujatosti podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Preto nie sú splnené zákonné podmienky na jeho vylúčenie z konania a rozhodovania o ústavnej sťažnosti sťažovateľky.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. novembra 2023

Robert Šorl
predseda senátu